

Fonetyka i fonologia języka polskiego - course description

General information	
Course name	Fonetyka i fonologia języka polskiego
Course ID	09.0-WP-PEDP-FiF
Faculty	Faculty of Social Sciences
Field of study	Pedagogy / Speech therapy
Education profile	academic
Level of studies	First-cycle studies leading to Bachelor's degree
Beginning semester	winter term 2017/2018

Course information	
Semester	3
ECTS credits to win	3
Course type	obligatory
Teaching language	polish
Author of syllabus	dr hab. Marzanna Uździcka, prof. UZ

Classes forms					
The class form	Hours per semester (full-time)	Hours per week (full-time)	Hours per semester (part-time)	Hours per week (part-time)	Form of assignment
Lecture	15	1	-	-	Credit with grade
Class	30	2	-	-	Credit with grade

Aim of the course

Nabycie przez studenta:

- szczegółowej wiedzy z zakresu współczesnego systemu fonetycznego i fonologicznego języka polskiego oraz zasad poprawnej wymowy,
- umiejętności rozpoznawania cech artykulacyjnych i akustycznych głosek, wyodrębniania opozycyjności fonologicznych, określania przyczyn i rozpoznawania artykulacji niepoprawnej i zaburzonej, właściwego akcentowania logicznego i psychologicznego.

Prerequisites

- pozytywna weryfikacja logopedyczna wymowy.

Scope

Wykład

1. Pojęcie i funkcje języka (akt mowy i jego elementy). Pojęcie znaku językowego. Dźwięki jako zjawisko fizyczne.

2. Charakterystyka współczesnego podsystemu fonologicznego języka polskiego:

- fonetyka a fonologia, fonem a głoska;
- inwentarz fonemów spółgłoskowych;
- inwentarz fonemów samogłoskowych,
- warianty fonemu: pozycyjne i fakultatywne.
- cechy dystynktywne i redundantne języka;
- pojęcie opozycji fonologicznej i jej typy;
- kategorie fonologiczne.

3. Akcent w języku. Akcent wyrazowy. Klityki. Zestrój akcentowy. Akcent zdaniowy.

Ćwiczenia

1. Charakterystyka artykulacyjna spółgłosek (konsonantyzm).
2. Charakterystyka artykulacyjna samogłosek (wokalizm).
3. Artykulacja dźwięków obcych.
4. Spółgłoski palatalne i spalatalizowane (synchroniczna i asynchroniczna wymowa głosek zmiękczonej)h.
5. Odmianki spółgłoskowe.
6. Zjawisko koartykulacji. Antycypacja i persewercja artykulacyjna. Rodzaje upodobień fonetycznych (ubezdzwięcznienie, udźwięcznienie, udziałślowienie, wokalizacja,

uszczelinowienie, rozsuniecie artykulacyjne).

7. Istota upodobnień międzywyrazowych.

8. Upodobnienia a uproszenie grup spółgłoskowych.

9. Zasady ortofoniczne we współczesnym języku polskim.

10. Wymowa samogłosek nosowych.

Teaching methods

wykład, opis wyjaśniający, opis klasyfikujący, opis uzasadniający, dyskusja, dyskusja punktowa, klasyczna metoda problemowa, prezentacja

Learning outcomes and methods of theirs verification

Outcome description	Outcome symbols	Methods of verification	The class form
zna elementarną terminologię z zakresu fonetyki i fonologii	K_W01	- a discussion - a quiz - a written assignment - activity during the classes - an evaluation test - an oral response	- Lecture - Class
zna zasady prawidłowego funkcjonowania systemu fonetycznego i fonologicznego i jego rolę w procesach komunikowania interpersonalnego i społecznego	K_W08	- a check work - a quiz - activity during the classes - an evaluation test	- Lecture - Class
potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu fonetycznego i fonologicznego systemu języka do oceny poprawności w mówieniu i diagnozowaniu przyczyn i typów zaburzeń mowy	K_U02 K_U13	- a discussion - a quiz - a written assignment - an observation and evaluation of the student's practical skills	Class
potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, wykorzystując słowniki, leksykony, encyklopedie, Internet (poradnie językowe).	K_U04	- a written assignment - activity during the classes - an observation and evaluation of activities during the classes - an observation and evaluation of the student's practical skills	Class
jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie nauczania języka, kształtowaniu świadomości języka ojczystego, świadomości o znaczeniu języka jako elementu kultury.	K_K02	a discussion	Lecture

Assignment conditions

Ćwiczenia – na ocenę z ćwiczeń składają się wyniki osiągnięte na kolokwiach (50%) oraz praca samodzielna (50%)

Wykład – kolokwia. Ocena końcowa z wykładów stanowi średnią ocen z kolokwium.

Na ocenę z przedmiotu składa się ocena z ćwiczeń (50%) i wykładów (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu są pozytywne oceny z ćwiczeń i wykładów.

Recommended reading

- Markowski A., *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*, Warszawa 2003.
- Nagórko A., *Podręczna gramatyka języka polskiego*, Warszawa 2010.
- Ostaszewska D., Tambor J., *Fonetyka i fonologia języka polskiego*, Warszawa 2004.
- Strutyński J., *Zarys gramatyki współczesnej*, Cz. I. *Fonetyka i fonologia*, Kraków 1992.
- Wierchowska D., *Fonetyka i fonologia języka polskiego*, Wrocław 1980.
- Wierchowska D., *Opis fonetyczny języka polskiego*, Warszawa 1967.

Further reading

1. Benni T., *Fonetyka opisowa języka polskiego (z obrazami głosek polskich)*, Wrocław 1959.
2. Dobrzyński E, *Zasady poprawnej wymowy polskiej. Sztuka mówienia*, Kraków 1997.
3. *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia*, pod red. H. Wróbla Warszawa 1995.

Notes

brak

Modified by dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (last modification: 12-09-2017 09:51)

Generated automatically from SylabUZ computer system